

PRESUDA SUDA (drugo vijeće)

22. listopada 2015.(*)

„Zahtjev za prethodnu odluku – Usluga poštanskog platnog naloga – Direktiva 97/67/EZ – Područje primjene – Nacionalni propis kojim se povjerava isključivo pravo pružanja usluge poštanskog platnog naloga – Državna potpora – Gospodarska djelatnost – Usluge od općeg gospodarskog interesa“

U predmetu C-185/14,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Varhoven administrativen sad (Vrhovni upravni sud, Bugarska), odlukom od 9. travnja 2014., koju je Sud zaprimio 14. travnja 2014., u postupku

„EasyPay“ AD,

„Finance Engineering“ AD

protiv

Ministerski savet na Republika Bulgaria,

Nacionalen osiguritelen institut,

SUD (drugo vijeće),

u sastavu: R. Silva de Lapuerta, predsjednica prvog vijeća, u svojstvu predsjednice drugog vijeća, J. L. da Cruz Vilaça (izvjestitelj), A. Arabadjiev, C. Lycourgos i J.-C. Bonichot, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Wathelet,

tajnik: M. Aleksejev, administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 4. lipnja 2015.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za „EasyPay“ AD, B. Grigorov, direktor,
- za Nacionalen osiguritelen institut, B. Petkov, direktor,
- za bugarsku vladu, E. Petranova i D. Drambozova, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, G. Koleva, R. Sauer i C. Vollrath, u svojstvu agenata,

odluživši, nakon saslušanja nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odlučiti bez njegova mišljenja, donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje Direktive 97/67/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 1997. o zajedničkim pravilima za razvoj unutarnjeg tržišta poštanskih usluga u Zajednici i poboljšanje kvalitete usluga (SL L 15, str. 14.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 9., str. 53.), kako je izmijenjena Direktivom 2008/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. veljače 2008. (SL L 52, str. 3.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 9., str. 214.; u daljnjem tekstu: Direktiva 97/67), te članaka 106. i 107. UFEU-a.

2 Zahtjev je podnesen u okviru postupka koji su „Easy Pay“ AD i „Finance Engineering“ AD pokrenuli protiv Ministarski savet na Republika Bugaria (Vijeće ministara Republike Bugarske; u daljnjem tekstu: Vijeće ministara) i Nacionalen osiguritelen institut (Državni zavod za socijalno osiguranje; u daljnjem tekstu: Zavod) radi poništenja ili proglašenja ništavim određenih članaka Uredbe o mirovinama i mirovinskom stažu (Naredba za penziiste i osigurniteljnija staž; u daljnjem tekstu: Uredba).

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Sukladno članku 1. Direktive 97/67:

„Ovom Direktivom utvrđuju se zajednička pravila o:

- uvjetima koji uređuju pružanje poštanskih usluga,
- pružanju univerzalne poštanske usluge u Zajednici,
- financiranju univerzalne usluge u skladu s uvjetima koji jamče stalno pružanje takvih usluga,
- tarifnim načelima i transparentnosti računovodstava o pružanju univerzalne usluge,
- utvrđivanju standarda kvalitete za pružanje univerzalne usluge i uspostavljanju sustava, koji bi osigurao usklađenost s tim standardima,
- usklađivanje tehničkih standarda,
- osnivanje nezavisnih državnih regulatornih tijela.“

4 Člankom 2. te direktive predviđa se:

„Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. poštanske usluge: usluge koje uključuju prikupljanje, razvrstavanje, prijevoz i dostavu poštanskih pošiljaka;

[...]

4. prikupljanje: preuzimanje poštanskih pošiljaka predanih na pristupnim točkama;

5. distribucija: proces od sortiranja u distributivnim centrima do dostave poštanskih pošiljaka adresatima;

6. poštanska pošiljka: pošiljka, adresirana u konačnom obliku u kakvom je pružatelj poštanske usluge treba uručiti. Pored pošiljki korespondencije [pismovnih pošiljki,] takve pošiljke uključuju na

primjer knjige, kataloge, časopise [novine], periodični tisak [časopise] i poštanske pakete s malom ili bez komercijalne vrijednosti [sa ili bez komercijalne vrijednosti];

7. pismovna pošiljka: komunikacija u pisanom obliku na bilo kojoj vrsti fizičkog medija koje se prenosi i dostavlja na adresu koju je pošiljatelj naznačio na samoj pošiljci ili na njenom omotu. Knjige, katalogi, novine i časopisi ne smatraju se pismovnim pošiljkama;

[...]"

5 Odluka Komisije 2012/21/EU od 20. prosinca 2011. o primjeni članka 106. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na državne potpore u obliku naknade za pružanje javnih usluga koje se dodjeljuju određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (SL 2012., L 7, str. 3.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 3., str. 289.; u daljnjem tekstu: Odluka UOGI) u članku 2. predviđa:

„1. Ova se Odluka primjenjuje na državne potpore u obliku naknade za obavljanje javne usluge koja se dodjeljuje poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa kako je navedeno u članku 106. stavku 2. [UFEU-a], a koje su obuhvaćene jednom od sljedećih kategorija:

(?) naknada koja ne premašuje godišnji iznos od 15 milijuna [eura] za pružanje usluga od općeg gospodarskog interesa u svim područjima osim prometa i prometne infrastrukture;

[...]

2. Ova Odluka primjenjuje se samo u slučaju kada razdoblje u kojem je poduzetniku povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa ne prelazi 10 godina. U slučajevima kada razdoblje ovlaštenja prelazi 10 godina ova se Odluka primjenjuje samo kada davatelj usluge mora izvršiti značajna ulaganja koja se moraju amortizirati u dužem vremenskom razdoblju u skladu s opće važećim računovodstvenim načelima.

[...]"

6 Sukladno članku 3. te odluke, koji govori o usklađenosti i izuzeću od prijave:

„Državne potpore u obliku naknade za obavljanje javnih usluga koje ispunjavaju uvjete utvrđene u ovoj Odluci sukladne su s unutarnjim tržištem i izuzimaju se od obveze prethodne prijave predviđene člankom 108. stavkom 3. [UFEU-a], pod uvjetom da su istodobno usklađene i s uvjetima koji proizlaze iz [UFEU-a] ili iz sektorskog zakonodavstva Unije.“

7 Članak 10. Odluke UOGI, koji sadržava prijelazne odredbe, predviđa:

„Ova se Odluka primjenjuje na pojedinačne potpore i programe potpora kako slijedi:

(?) svaki program potpora koji je stupio na snagu [koji je odobren] prije stupanja na snagu ove Odluke, a koji je bio usklađen s unutarnjim tržištem i izuzet od obveze prijave u skladu s Odlukom [Komisije] 2005/842/EZ [od 28. studenoga 2005. o primjeni članka [106.] stavka 2. [UFEU-a] na državnu potporu u obliku naknade za javne usluge koja se dodjeljuje određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (SL L 312, str. 67.)], nastaviti će biti usklađen s unutarnjim tržištem i izuzet od obveze prijave za sljedeće razdoblje od 2 godine;

[...]"

8 Prema ?lanku 11. te odluke, Odluka 2005/842/EZ [...] se stavlja izvan snage.

9 U ?lanku 12. Odluke UOGI odre?uje se da „Odluka stupa na snagu 31. sije?nja 2012.“.

Bugarsko pravo

10 Sukladno ?lanku 106. Zakonika o socijalnom osiguranju (Kodeks za socialno osiguriavane), primjena poglavlja 6. tog zakonika, naslovljenog „Obvezno mirovinsko osiguranje“, i isplata mirovina ure?uju se aktom koji donosi Vije?e ministara.

11 Prema ?lanku 50. Uredbe, usvojene Odlukom Vije?a ministara br. 30 od 10. o?ujka 2000., „[m]irovine i dodatke na mirovine ispla?uju lokalne ispostave [Zavoda] posredstvom poštanskih ureda i banaka u državi [...]“.

12 U ?lanku 51. Uredbe precizira se da „mirovine i dodatke na mirovine ispla?uju poštanski uredi prema mjestu prebivališta ili trenutnoj adresi umirovljenika, na na?in propisan Uredbom“.

13 Prema ?lanku 54. stavku 1. Uredbe, „[l]okalna ispostava [Zavoda] za svakog umirovljenika izdaje obra?un na temelju kojeg mu poštanski ured ispla?uje mirovinu (mirovine) i dodatke na mirovinu. Obra?un koji je primatelj mirovine uredno potpisao predstavlja dokaz o izvršenim isplatama“.

14 ?lanak 58. Uredbe odre?uje:

„[Zavod] redovno dozna?uje lokalnim ograncima [Balgarski pošti? EAD (u daljnjem tekstu: Balgarski pošti)] sredstva potrebna za isplatu mirovina i dodataka na mirovine, radi osiguravanja njihove pravodobne isplate. [...]“

15 ?lanak 92. Uredbe odre?uje:

„(1) Lokalna ispostava [Zavoda] dozna?uje sredstva potrebna za isplatu mirovina na povezani ra?un koji pripada lokalnom ogranku ‚Balgarski pošti?‘. Ra?uni lokalne ispostave [Zavoda] s lokalnim ogrankom ‚Balgarski pošti?‘ u pogledu mirovina pla?enih tijekom odnosnog mjeseca poravnavaju se na kraju tog mjeseca.

(2) Za posao isplate mirovina putem mreže poštanskih ureda, [Zavod] lokalnim ograncima ‚Balgarski pošti?‘ pla?a, preko svojih lokalnih ispostava, 8,5 promila na iznos mirovine koju treba isplatiti tijekom mjeseca. Navedena sredstva dozna?uju se najkasnije sedmog dana sljede?eg mjeseca.

(3) Lokalna ispostava [Zavoda] dozna?uje iznos poreza na dodanu vrijednost koji se lokalnom ogranku ‚Balgarski pošti?‘ mora platiti na iznos iz stavka 2. istovremeno kad i taj iznos.

(4) Nalozi za pla?anje iz stavaka 2. i 3. provode se na temelju ra?una koji lokalni ogranak ‚Balgarski pošti?‘ izdaje nakon isplate mirovina tijekom mjeseca.

(5) Ako je pogreškom zaposlenika poštanskog ureda mirovina krivo upla?ena, lokalna ispostava ‚Balgarski pošti?‘ vratit ?e je lokalnoj ispostavi [Zavoda]. [...]“

16 Prema ?lanku 4. Zakona o poštanskim uslugama (Zakon za poštenske usluge), s naknadnim izmjenama (u daljnjem tekstu: Zakon o poštanskim uslugama), „poštanske usluge obuhva?aju univerzalnu poštansku uslugu i poštanske usluge koje nisu univerzalne“.

17 ?lanak 25. stavak 2. Zakona o poštanskim uslugama predvi?a:

„Poštanski operator koji je ovlašten obavljati univerzalnu poštansku uslugu može osiguravati i druge poštanske usluge na na?in propisan ovim zakonom kao i obavljati druge poslove koji su dio njegove poslovne djelatnosti kao trgova?kog društva.“

18 U ?lanku 29. *ter* tog zakona precizira se:

„Poštanski operator koji je ovlašten osiguravati univerzalnu poštansku uslugu organizira svoje poslovanje i o njemu vodi ra?una sukladno mjerodavnim ra?unovodstvenim standardima te koristi sustav razdvajanja troškova kako na op?oj razini za trgova?ko društvo, tako i analiti?ki i odvojeno za:

1. univerzalnu poštansku uslugu prema vrstama usluga;
2. poštanske platne naloge;
3. poštanske usluge koje nisu univerzalne, navedene u ?lanku 38. to?kama 1. do 3.;
4. ostale komercijalne djelatnosti.“

19 Iz ?lanka 38. Zakona o poštanskim uslugama proizlazi da poštanske usluge koje nisu univerzalne obuhva?aju:

- „1. prijam, prijevoz i dostavu izravne pošte;
2. usluge iz ?lanka 3. to?ke 2.;
3. kurirske usluge;
4. poštanske platne naloge.“

20 Sukladno ?lanku 39. to?ki 3. Zakona o poštanskim uslugama, pojedina?na dozvola u smislu toga zakona zna?i pojedina?ni upravni akt koji se izme?u ostalog izdaje i za poštanske platne naloge.

21 U stavku 1. to?ki 9. dopunskih odredbi istoga zakona odre?uje se da su „[p]oštanski nalozi za pla?anje [...] poštanske usluge koje se sastoje od dozna?avanja nov?anih sredstava od pošiljatelja na primatelja, u tiskanom obliku, posredstvom poštanskih usluga poštanskog operatora koji ima dozvolu za osiguravanje usluga iz ?lanka 39. to?ke 3.“.

22 Prema ?lanku 70. prijelaznih i završnih odredbi toga zakona, „[p]oštanski operator kojemu se povjerava obveza pružanja univerzalne poštanske usluge sukladno ?lanku 24. je trgova?ko društvo [,Balgarski pošti?], u trajanju od 15 godina ra?unaju?i od dana objave ovog zakona u *,Daržaven vestnik?* [(Službeni list) br. 102 iz 2010., na snazi od 30. prosinca 2010.]“.

?injenice u glavnom postupku i prethodna pitanja

23 Odlukom Vije?a ministara od 10. ožujka 2000. usvojena je Uredba koja je stupila na snagu 1. sije?nja 2000. Tom je uredbom predvi?eno da se mirovine ispla?uju putem lokalnih ispostava [Zavoda] posredstvom banaka u toj državi i poštanskih ureda nacionalnog poštanskog operatora Balgarski pošti, trgova?kog društva sa samo jednim ?lanom s kapitalom u stopostotnom vlasništvu države. Ti poštanski nalozi za pla?anje uklju?uju isplatu mirovina kako u poštanskim uredima tako i na adresu primatelja od strane zaposlenika pošte. Na dan usvajanja Uredbe samo je Balgarski

pošti bila ovlaštena, sukladno odredbama Zakona o poštanskim uslugama, osiguravati univerzalnu poštansku uslugu koja je uključivala i poštanske platne naloge.

24 Nakon izmjena tog zakona, poštanski nalozi za plaćanje od 3. studenoga 2009. više nisu uključeni u univerzalnu poštansku uslugu. „EasyPay“ AD i „Finance Engineering“ AD poslovni su subjekti s dozvolom koju je izdala Regulatorna komisija za telekomunikacije i koja omogućuje pružanje usluge poštanskih platnih naloga. Navedeni poslovni subjekti stoga smatraju da se Uredbom, dajući društvu Balgarski pošti isključivo pravo za isplatu mirovina putem poštanskog platnog naloga, ograničavaju njihova prava kao poštanskih operatora i ugrožava slobodno tržišno natjecanje.

25 Vijeće ministara smatra da priznavanje i isplata mirovina ulaze u funkcije države u području socijalnog osiguranja te se stoga ne mogu smatrati gospodarskom djelatnošću. Tvrdi da je društvo Balgarski pošti na temelju regulatornog akta ovlašteno obavljati djelatnost pružanja javne usluge na koju se ne primjenjuje pravo tržišnog natjecanja. Vijeće ministara dodaje da to društvo jedino raspolaže mrežom poslovnica na području cijele Bugarske, uključujući i slabo naseljena područja.

26 Prvostupanjski sud smatrao je da članak 106. Zakonika o socijalnom osiguranju Vijeću ministara daje mogućnost da odabere društvo koji najviše zadovoljava javne potrebe te je slijedom toga zaključio da tužbu koju su podnijeli „EasyPay“ AD i „Finance Engineering“ AD treba odbiti kao neosnovanu. Stranke su potom podnijele žalbu u kasacijskom postupku pred sudom koji je podnio zahtjev za prethodnu odluku.

27 U tim okolnostima Varhoven administrativen sad (Vrhovni upravni sud) odlučio je prekinuti postupak i Sudu uputiti sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li za poštansku uslugu poput usluge poštanskog platnog naloga, kojom se doznačuju novčani iznosi od strane pošiljatelja, koji je u ovom slučaju država, na primatelja – odnosno osobe koje ostvaruju pravo na socijalna davanja – smatrati da nije obuhvaćena područjem primjene Direktive 97/67, pa da stoga podliježe odredbama članka 106. i 107. UFEU-a?

2. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje, treba li članke 106. i 107. UFEU-a tumačiti na način da oni ne dopuštaju ograničavanje slobodnog tržišnog natjecanja kod pružanja poštanske usluge poput opisane usluge, ako se to temelji na važnim razlozima u vezi s ustavnopravnim jamstvom građanima i socijalnom politikom države i ako se pritom usluga prema svojoj naravi može kvalificirati kao usluga od općeg gospodarskog interesa, uz pretpostavku da naknada koju dobiva pružatelj usluge predstavlja naknadu koja ne prelazi iznos utvrđen u članku 2. stavku 1. točki (a) Odluke UOGI?“

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

28 Prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u bitnome želi znati treba li Direktivu 97/67 tumačiti na način da usluga poštanskog platnog naloga, kojom pošiljatelj, u konkretnom slučaju država, doznačuje novčane iznose primatelju posredstvom operatora ovlaštenog za pružanje univerzalne poštanske usluge, ulazi u njezino područje primjene.

29 Treba podsjetiti da se u članku 2. točki 1. Direktive 97/67 taksativno navode usluge koje su obuhvaćene pojmom „poštanske usluge“ u smislu te direktive, a koje uključuju prikupljanje, razvrstavanje, prijevoz i dostavu poštanskih pošiljaka. Osim toga, u točki 6. toga članka detaljno se opisuju što se ima smatrati „poštanskom pošiljkom“ u smislu te direktive.

30 Me?utim, ni u ?lanku 2. niti u bilo kojoj drugoj odredbi Direktive 97/67 ne spominju se financijske usluge, uklju?uju?i i one koje kao dodatne usluge pružaju pružatelji poštanskih usluga (vidjeti u tom smislu presudu Asempre i Asociación Nacional de Empresas de Externalización y Gestión de Envíos y Pequeña Paquetería, C-240/02, EU:C:2004:140, t. 31.).

31 Tako?er treba re?i da, imaju?i u vidu preciznost i taksativnu narav te odredbe Direktive 97/67, ne može se prihvatiti široko tuma?enje te odredbe koje bi imalo za posljedicu proširenje podru?ja primjene navedene direktive na slu?ajeve koji njome nisu predvi?eni (vidjeti u tom smislu presudu Asempre i Asociación Nacional de Empresas de Externalización y Gestión de Envíos y Pequeña Paquetería, C-240/02, EU:C:2004:140, t. 32.).

32 Stoga je zaklju?eno da usluge poštanskog platnog naloga koje se sastoje u obavljanju pla?anja putem javne poštanske mreže u korist fizi?kih ili pravnih osoba za ra?un i na zahtjev drugoga nisu obuhva?ene podru?jem primjene Direktive 97/67 (vidjeti presudu Asempre i Asociación Nacional de Empresas de Externalización y Gestión de Envíos y Pequeña Paquetería, C-240/02, EU:C:2004:140, t. 34.).

33 Slijedom navedenog, na prvo pitanje valja odgovoriti da Direktivu 97/67 treba tuma?iti na na?in da usluga poštanskog platnog naloga, kojom pošiljatelj, u konkretnom slu?aju država, dozna?uje nov?ane iznose primatelju posredstvom operatora ovlaštenog za pružanje univerzalne poštanske usluge, ne ulazi u podru?je primjene te direktive.

Drugo pitanje

34 Drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u bitnome želi znati treba li ?lanak 107. stavak 1. UFEU-a tuma?iti na na?in da se on protivi tomu da država poduzetniku poput onog iz glavnog postupka povjeri isklju?ivo pravo obavljanja isplate mirovina putem poštanskog platnog naloga.

35 Prethodno treba podsjetiti da kvalifikacija državne potpore zahtijeva ispunjavanje svih uvjeta iz ?lanka 107. stavka 1. UFEU-a. Dakle, prvo, mora se raditi o intervenciji države ili intervenciji putem državnih sredstava. Drugo, ta intervencija mora biti takva da može utjecati na trgovinu me?u državama ?lanicama. Tre?e, ona mora davati prednost svojem korisniku. ?etvrto, mora narušavati ili prijetiti narušavanjem tržišnog natjecanja (vidjeti presudu Libert i dr., C-197/11 i C-203/11, EU:C:2013:288, t. 74. i navedenu sudsku praksu).

36 Stoga, u svrhu kvalificiranja državnom potporom, ?lanak 107. stavak 1. UFEU-a me?u ostalim pretpostavlja postojanje prednosti koja se daje odre?enom poduzetniku.

37 S tim u vezi treba kao prvo naglasiti, s jedne strane, da je poduzetnik, u svrhu primjene odredbi prava Unije u podru?ju tržišnog natjecanja, svaki subjekt koji se bavi gospodarskom djelatnoš?u bez obzira na njegov pravni status i na?in financiranja. S druge strane, treba re?i da se gospodarskom djelatnoš?u smatra svaka djelatnost koja se sastoji od ponude proizvoda i usluga na odre?enom tržištu (vidjeti presudu Compass-Datenbank, C-138/11, EU:C:2012:449, t. 35.).

38 Pored toga je presu?eno da tijela koja doprinose upravljanju javnom uslugom socijalnog osiguranja obavljaju dužnost koja je isklju?ivo socijalne naravi. Naime, ta djelatnost zasniva se na na?elu solidarnosti i nema nikakve profitne ciljeve. Davanja koja se ispla?uju su zakonska davanja te su neovisna o iznosu doprinosa (vidjeti u tom smislu presudu Poucet i Pistre, C-159/91 i C-160/91, EU:C:1993:63, t. 18.).

39 Sud koji je uputio zahtjev treba provjeriti je li djelatnost poštanskog platnog naloga koju

obavlja Balgarski pošti, kojom se omogućava isplata mirovina iz glavnog postupka, sudjelovanje u funkcioniranju javne usluge socijalnog osiguranja te, stoga, treba li je smatrati gospodarskom djelatnošću iz članka 107. stavka 1. UFEU-a.

40 U tom kontekstu valja podsjetiti da, da bi se isključila kvalifikacija gospodarske djelatnosti, ta djelatnost mora, po svojoj naravi, cilju i pravilima koja se na nju primjenjuju, biti neraskidivo vezana za nacionalni mirovinski sustav (vidjeti po analogiji presudu *Aéroports de Paris/Komisija*, C-82/01 P, EU:C:2002:617, t. 81.). Stoga, u predmetu iz glavnog postupka treba voditi računa o eventualnoj odvojivosti djelatnosti poštanskog platnog naloga.

41 S tim u vezi, iz članka 50., članka 54. stavka 1. i članka 58. Uredbe među ostalim proizlazi da starosna davanja koja se odobravaju u okviru državnog sustava socijalnog osiguranja ulaze u ovlasti Zavoda koji, u obavljanju tih ovlasti, društvo Balgarski pošti angažira samo kako bi se osigurala isplata mirovina.

42 Nadalje, u članku 50. Uredbe predviđeno je da se isplata mirovina može obavljati i putem bankarskih institucija. Tako se prema podacima koje je Zavod dostavio bugarskoj vladi, a koje je ta vlada citirala tijekom usmenog dijela postupka, na dan 1. svibnja 2015. otprilike 53 % od ukupnog broja mirovina isplaćivalo putem bankovnog platnog naloga. Stoga, poštanski platni nalozi koje izvršava Balgarski pošti doista nisu jedini način da se izvrši isplata mirovine.

43 Navedeni elementi predstavljaju indiciju na temelju koje se može zaključiti da bi djelatnost poštanskog platnog naloga putem koje se isplaćuju mirovine mogla biti odvojiva od nacionalnog mirovinskog sustava. Sud koji je uputio zahtjev treba ocijeniti relevantnost tih elemenata, naročito u kontekstu drugih pravnih i činjeničnih elementima kojima raspolaže.

44 Kao drugo, ako se pretpostavi da je djelatnost poštanskog platnog naloga kojom se omogućava isplata mirovina iz glavnog postupka odvojiva od javne usluge socijalnog osiguranja i da je treba smatrati gospodarskom djelatnošću, postavlja se pitanje može li mjera kojom država članica određenom poduzetniku daje isključivo pravo isplate mirovina putem poštanskog platnog naloga predstavljati prednost u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.

45 S tim u vezi treba podsjetiti da člankom 107. stavkom 1. UFEU-a nije pokrivena državna intervencija koja se smatra naknadom u smislu protučinidbe za usluge koje su obavili poduzetnici koji su korisnici radi izvršavanja obveza pružanja javne usluge, pri čemu poduzetnici u praksi nemaju financijsku korist te ta intervencija stoga ne dovodi do toga da se ti poduzetnici stavljaju u povoljniji tržišni položaj u odnosu na konkurentske poduzetnike (vidjeti presude *Libert i dr.*, C-197/11 i C-203/11, EU:C:2013:288, t. 84., te *Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, EU:C:2003:415, t. 87.).

46 Međutim, da bi u se konkretnom slučaju izbjeglo da se takvu naknadu smatra državnom potporom, moraju biti ispunjeni određeni uvjeti (presuda *Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, EU:C:2003:415, t. 88.).

47 Prvo, iz točke 89. presude *Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, EU:C:2003:415) proizlazi da poduzetniku korisniku potpore mora stvarno biti povjereno izvršavanje obveza pružanja javne usluge, a te obveze moraju biti jasno definirane kako se takva naknada ne bi smatrala državnom potporom.

48 U predmetnom slučaju sud koji je uputio zahtjev morat će ispitati je li društvu Balgarski pošti stvarno povjereno izvršavanje obveza pružanja javne usluge te proizlaze li te obveze jasno iz nacionalnog zakonodavstva iz glavnog postupka.

49 Drugo, iz točke 90. presude *Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, EU:C:2003:415) slijedi da sud koji je uputio zahtjev mora utvrditi jesu li parametri na temelju kojih se izračunava naknada bili unaprijed utvrđeni, na objektivna i transparentna.

50 U tom pogledu treba reći da se u članku 92. stavku 2. Uredbe navodi osnovni iznos na temelju kojeg se izračunava naknada za obvezu pružanja javne usluge.

51 Isto tako, sud koji je uputio zahtjev morat će provjeriti prelazi li naknada, sukladno trećem uvjetu postavljenom u točki 92. presude *Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, EU:C:2003:415), iznos potreban da bi se pokrili, dijelom ili u cijelosti, troškovi nastali zbog isplate putem poštanskog naloga za isplatu mirovina, vodeći pritom računa o s time povezanim prihodima i razumnoj dobiti od izvršenja te obveze.

52 Kad izbor poduzetnika kojem je povjereno obavljanje usluge od gospodarskog interesa nije proveden, kao što je to u predmetu iz glavnog postupka, u okviru postupka javne nabave, sud koji je uputio zahtjev morat će se također uvjeriti, sukladno četvrtom uvjetu postavljenom u točki 93. presude *Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, EU:C:2003:415), da je visina te naknade određena na temelju analize troškova koji bi pri izvršavanju svojih obveza pružanja javne usluge nastali prosječno poduzetniku, koji je dobro upravljan i ekipiran, uzimajući u obzir s tim povezane prihode i razumnu dobit od izvršavanja tih obveza.

53 Kao treće, iako sud koji je uputio zahtjev naglašava da iznos koji prima društvo *Balgarski pošti* predstavlja naknadu koja ne prelazi iznos definiran u članku 2. stavku 1. točki (a) Odluke UOGI, treba precizirati da se ta odluka odnosi na mjere koje predstavljaju državnu potporu u smislu članka 107. UFEU-a (vidjeti u tom smislu presudu *Libert i dr.*, C-197/11 i C-203/11, EU:C:2013:288, t. 102.). Naime, samo bi u slučaju da kriteriji spomenuti u točkama 47. do 52. ove presude nisu poštovani i da su uvjeti za primjenu članka 107. stavka 1. UFEU-a ispunjeni, sud koji je uputio zahtjev mogao primijeniti tu odluku kako bi utvrdio je li mjera iz glavnog postupka, koju je moguće kvalificirati kao državnu potporu u smislu članka 107. UFEU-a, spojiva s unutarnjim tržištem sukladno članku 106. stavku 2. UFEU-a te može li je se izuzeti od obveze prethodne prijave predviđene člankom 108. stavkom 3. UFEU-a.

54 S tim u vezi valja podsjetiti da iz članaka 11. i 12. Odluke UOGI proizlazi da je tom odlukom stavljena izvan snage Odluka 2005/842 te da stupa na snagu 31. siječnja 2012. Kao što navodi Europska komisija, u članku 10. Odluke UOGI predviđa se da programi potpora koji su odobreni prije stupanja na snagu te odluke, a koji su bili spojivi s unutarnjim tržištem i izuzeti od obveze prijave sukladno Odluci 2005/842/EZ, ostaju i dalje spojivi s unutarnjim tržištem i izuzimaju se od obveze prethodne prijave tijekom dodatnog razdoblja od 2 godine, odnosno do 31. siječnja 2014. Od tog dana programi državne potpore moraju zadovoljavati uvjete iz Odluke UOGI da bi mogli biti izuzeti od obveze prijave.

55 Nadalje, s obzirom na to da je, kako je vidljivo iz točke 23. ove presude, Uredba stupila na snagu tijekom siječnja 2000., treba reći da prema članku 2. stavku 2. Odluke UOGI, ako pružatelj usluga upravlja uslugom od općeg gospodarskog interesa otprije više od deset godina, ta se odluka primjenjuje samo ako je taj pružatelj usluga morao pristati na značajna ulaganja kako bi mogao izvršiti svoju obvezu pružanja usluge od općeg gospodarskog interesa, a na nacionalnom sudu je da ocijeni je li tomu služaj.

56 S obzirom na sve navedeno, na drugo pitanje valja odgovoriti da članak 107. stavak 1. UFEU-a treba tumačiti na način da, pod pretpostavkom da djelatnost poštanskog platnog naloga kojom se omogućava isplata mirovina predstavlja gospodarsku djelatnost, ta se odredba ipak ne primjenjuje na davanje od strane države članice isključivog prava za obavljanje isplate mirovina

putem poštanskog platnog naloga poduzetniku poput onoga iz glavnog postupka, jer ta usluga predstavlja uslugu od općeg gospodarskog interesa čija naknada predstavlja protučinidbu za usluge koje je taj poduzetnik obavio radi izvršavanja svoje obveze pružanja javne usluge.

Troškovi

57 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (drugo vijeće) odlučuje:

1. **Direktivu 97/67/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 1997. o zajedničkim pravilima za razvoj unutarnjeg tržišta poštanskih usluga u Zajednici i poboljšanje kvalitete usluga, kako je izmijenjena Direktivom 2008/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. veljače 2008., treba tumačiti na način da usluga poštanskog platnog naloga, kojom pošiljatelj, u konkretnom slučaju država, doznaje novčane iznose primatelju posredstvom operatora ovlaštenog za pružanje univerzalne poštanske usluge, ne ulazi u područje primjene te direktive.**

2. **Članak 107. stavak 1. UFEU-a treba tumačiti na način da, pod pretpostavkom da djelatnost poštanskog platnog naloga kojom se omogućava isplata mirovina predstavlja gospodarsku djelatnost, ta se odredba ipak ne primjenjuje na davanje od strane države članice isključivog prava za obavljanje isplate mirovina putem poštanskog platnog naloga poduzetniku poput onoga iz glavnog postupka, jer ta usluga predstavlja uslugu od općeg gospodarskog interesa čija naknada predstavlja protučinidbu za usluge koje je taj poduzetnik obavio radi izvršavanja svoje obveze pružanja javne usluge.**

Potpisi

* Jezik postupka: bugarski